
ADVIES

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het behoud en de ontwikkeling van bepaalde stadsbiotopen en landschapselementen die essentieel zijn voor de migratie, de geografische verspreiding en de genetische uitwisseling van wilde soorten en de aanmoediging ervan door de “Versterkte biotoop-oppervlaktefactor”

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	15-12-23
Advies aangenomen door de Raad voor het Leefmilieu op	08-02-24

Vooraf

De Versterkte Biotoop-oppervlaktefactor (hierna “BAF+”), is een cijferindicator die het theoretische potentieel van een site voor natuurbescherming of -ontwikkeling en de ruimste bijdrage ervan tot de coherentie van het ecologische netwerk kenmerkt.

De index concentreert zich uitsluitend op de biodiversiteit (met inbegrip van de vergroening en bepaalde aspecten die verband houden met de fauna) en omvat geen andere milieucategorieën, zoals de bijdrage aan koelte-eilanden, de infiltratiecapaciteit voor regenwater, de bodemkwaliteit, de beschikbaarheid van openbare groene ruimten, enz., hoewel synergiën en logische correlaties kunnen ontstaan.

De BAF+ is bedoeld als besluitvormingstool voor ontwerpers (keuze voor de meest geschikte wijze van aanleg, centralisatie van informatie en goede praktijken), als instrument voor de gestandaardiseerde beoordeling van de ecologische waarde van gronden (gemeenschappelijk basis voor de bespreking van projecten, diagnose van de waarde van de gronden van openbare beheerders, hulp bij het opstellen van ecologische beheerplannen, vaststelling van doelstellingen voor projectoproepen, enz.) en een besluitvormingstool voor de overheidsinstanties (analyse van vergunningsaanvragen, premies, toelagen, enz.).

De praktijkgerichtheid houdt in dat de indicator moet kunnen worden berekend door verschillende doelgroepen, zonder de hulp van specialisten, in tegenstelling tot de indexen die traditioneel worden gebruikt door wetenschappers om de biodiversiteit te meten (bv. de Shannon-index, de Simpson-index, enz.).

De voor de berekening (zowel de bepaling van de biotopen als de wegen die eraan verbonden zijn) gebruikte gegevens zijn gebaseerd op eerdere versies (BAF+ 2018 en Ecopotentieel), wetenschappelijke publicaties, en studies uitgevoerd in het Brussels gewest om het ecologisch netwerk te versterken, opgedane ervaring en expertise van Leefmilieu Brussel, en op een aanpassing van de BAF van andere regio's (hoofdzakelijk Berlijn, Londen, Malmö en Nantes). Ze worden bekeken, gewogen en aangepast met het oog op een zo nauwkeurig mogelijke correlatie met de Brusselse context, en met name met de doelstellingen die zijn vastgelegd door de Regering.

Advies

1. Algemene beschouwingen

De Raad staat positief tegenover dit ambitieuze instrument. Maar aangezien het een zeer complexe tool is, vindt **de Raad** het belangrijk om deze voor alle burgers toegankelijk te maken. Personen zoals architecten, die niet noodzakelijk over de juiste opleiding of gevoeligheid voor dit onderwerp beschikken, zouden er immers toe gebracht kunnen worden om de BAF+ te gebruiken. De methodologie moet daarom duidelijk worden uitgelegd en begrijpelijk zijn. **De Raad** moedigt de Brusselse regering ook aan om aan de BAF+ een doeltreffende communicatiecampagne te wijden.

De Raad betreurt dat dit instrument slechts indicatief is. Door het verplicht te maken, wat oorspronkelijk de bedoeling was, zouden projecten verder ontwikkeld kunnen worden en de gewestelijke milieudoelstellingen bereikt kunnen worden. Het ontbreekt het Gewest aan bindende beleidsdocumenten over dit onderwerp. Op zijn minst zou de verplichting moeten bestaan om de indicator voor en na te berekenen.

Aangezien de factor momenteel alleen op vrijwillige basis wordt gebruikt, is het essentieel dat er opleidingen in het juiste gebruik ervan beschikbaar zijn voor degenen die het BAF+-instrument in hun project willen opnemen. Ook als een aanvrager dit instrument voor zijn project gebruikt, moeten gewestelijke en lokale ambtenaren het project kunnen beoordelen door te begrijpen op welke manier de BAF+ is gebruikt. Er zal dus ondersteuning moeten worden geboden aan de overheden, met de juiste middelen om hen toe te laten om dit instrument te gebruiken. Het zou ook nuttig zijn te voorzien in toezicht om de toepassing van het instrument en het gebruik ervan op te volgen en een netwerk- en uitwisselingssysteem voor de gebruikers.

De Raad dringt er niettemin op aan dat voorrang wordt gegeven aan het behoud van wat reeds bestaat. Dit is des te belangrijker omdat het instrument de logica van compensatie in zijn mechanisme integreert. Het is essentieel om te onthouden dat het verlies van natuurlijke habitats, levende bodems en levende soorten niet kan worden gecompenseerd door de bouw of kunstmatige creatie van biotopen die het BAF+-instrument met behulp van statistische indicatoren als gelijkwaardig zou beschouwen. Deze boekhoudkundige logica is ver verwijderd van de erkenning van de intrinsieke waarde van de natuur en de complexe ecosystemen die haar besturen, die dan worden geobjectiveerd en illusoir vervangbaar worden. Als strikt technische rekenmachine moet de reikwijdte ervan beperkt blijven tot hulp bij de besluitvorming.

In het algemeen betreurt **de Raad** dat het Gewest niet beschikt over een volledige inventaris van de groene, blauwe en bruine netwerken, rekening houdend met alle ecologische criteria, op basis waarvan een inventaris van te beschermen planten- en diersoorten zou kunnen worden opgesteld. Veel lokale overheden bezitten eenvoudigweg geen inventaris, of zelfs geen gedeeltelijke inventaris, noch de middelen om er een op te stellen/bij te werken.

De tool is voornamelijk ontworpen voor zijn gebruik op project-/perceelniveau. Het gebruik ervan in de planning vereist een bredere kijk, op de schaal van een specifiek gebied of zelfs op gewestelijk niveau. **De Raad** meent dat het interessant zou zijn om te onderzoeken of een vereenvoudigde raming van de BAF+ en het in kaart brengen van de bestaande situatie op gewestelijke schaal mogelijk zijn en gepland zouden moeten worden.

Daarbij moet er ook op gelet worden dat het instrument aansluit bij andere plannen/programma's die op gewestelijk niveau worden opgesteld, inclusief de kaarten op gewestelijke schaal die bij bepaalde waarden horen. **De Raad** benadrukt ook het belang van het regelmatig bijwerken van de gegevens op de ecologische netwerkkaart, zeker als deze in de BAF+-tool zijn opgenomen.

De Raad plaatst ook vraagtekens bij de volledige beschikbaarheid van de fauna- en floragegevens die nodig zijn voor een goede werking. Hij merkt op dat een duidelijke definitie van fauna ontbreekt.

Tot slot wijst **de Raad** erop dat de titel van het besluit ambitieuzer en ruimer lijkt dan het werkelijke en specifieke toepassingsgebied van het instrument, en dat het wenselijk zou zijn om deze te herzien teneinde een grotere samenhang tussen beide te waarborgen.

*

* *